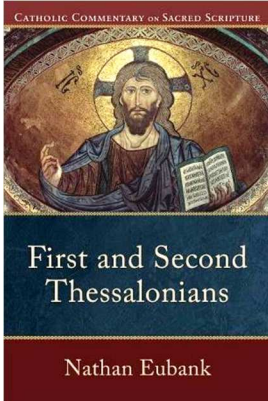

Pr. lect. univ. dr. Ioan MIHOC - **Nathan Eubank**, *First and Second Thessalonians (Catholic Commentary on Sacred Scripture)*, Baker Academic, Grand Rapids, 2019, 200 pages.

Lucrarea lui Nathan Eubank, *First and Second Thessalonians*, face parte din recenta serie “Catholic Commentary on Sacred Scripture” (CCSS) - preconizată să cuprindă 17 volume de comentarii la întreg NT - care are ca obiectiv slujirea Cuvântului lui Dumnezeu în misiunea Bisericii. Deși este scrisă din perspectiva credinței Bisericii Romano-Catolice, această serie de comentarii la cărțile Noului Testament comportă o abordare ecumenică, prin faptul că autorii ei se bazează în interpretare și pe lucrări ale specialiștilor ortodocși și protestanți.

Cum e firesc, comentariul cuprinde o bogată și foarte binevenită introducere la cele două Epistole către Tesaloniceni (pp. 16-29). În prima Epistolă, Pavel caută să împlinească toate lucrurile pe care le-ar fi făcut în persoană dacă ar fi mers la Tesalonic. În mod corect, autorul susține că rugăciunea lui Pavel din 3,11-13 constituie „un excelent rezumat al scopului Epistolei 1 Tesaloniceni” (p. 18), atingând patru motive ale Epistolei: exprimarea afecțiunii lui Pavel pentru Tesaloniceni; grija pentru creșterea în iubire și sfințenie a convertiților; învățatură cu privire la Parusia Domnului și învierea morților (accentul eshatologic al Epistolei); învățatură despre persecuție. Toate aceste aspecte sunt cercetate atent în introducerea la 1 Tesaloniceni.

Cu privire la 2 Tesaloniceni, aspectele isagogice debutează cu problema autorului. Argumentarea lui Nathan Eubank este în favoarea autenticității pauline a Epistolei 2 Tesaloniceni și evidențiază trei preocupări ale Apostolului legate de: dreptatea lui Dumnezeu, ziua Domnului și cei care trăiesc pe spinarea altora. De asemenea, în introducere autorul tratează 1 și 2 Tesaloniceni ca „începutul literaturii creștine”. Apreciind Epistolele din perspectiva convențiilor scrisorilor din literatura epistolară profană contemporană, Eubank subliniază particularitățile care marchează începuturile unui nou gen epistolar, epistola apostolică. Apoi, el scrie despre *Epistolele către Tesaloniceni în Biserică*, urmărind receptarea lor în canon și în lucrările Părinților Bisericii (Clement al Romei, Policarp, Iustin Martirul și Irineu de Lyon). El acordă o atenție specială comentariului hrisostomic la Epistolele către Tesaloniceni, pe care îl apreciază drept „cel mai timpuriu și mai bun comentariu” (p. 27).

Urmează apoi schița cuprinsului celor două Epistole către Tesaloniceni (p. 29-31), pe care, pentru caracterul ei didactic, o redăm în continuare:

Planul Epistolei 1 Tesaloniceni

I. Adresă (1,1)

II. Mulțumire (1,2 – 3,13)

A. Primirea Evangheliei de către tesaloniceni (1,2-10)

- B. Comportamentul Apostolilor în Tesalonic (2,1-12)
- C. A doua mulțumire pentru rezistarea în fața opoziției (2,13-16)
- D. Vești bune aduse de Timotei (2,17 – 3,10)
- E. Rugăciune de tranziție (3,11-13)
- III. Exortație (4,1 – 5,22)
 - A. Introducere (4,1-2)
 - B. Desfrânarea (4,3-8)
 - C. Iubirea frățească și lucrarea mâinilor (4,9-12)
 - D. Soarta creștinilor care au adormit și a Doua Venire a Domnului (4,13-18)
 - E. Caracterul neașteptat al Venirii Domnului (5,1-11)
 - F. Îndemnuri finale (5,12-22)
- IV. Concluzie (5,23-28)

Planul Epistolei 2 Tesaloniceni

- I. Adresă (1,1-2)
- II. Mulțumire și exortație (1,3 – 3,5)
 - A. Dreptate pentru persecutori și victimele lor (1,3-12)
 - B. Evenimente care preced Ziua Domnului (2,1-12)
 - C. A doua mulțumire (2,13-17)
 - D. Rugăciune pentru Apostoli și pentru tesaloniceni (3,1-5)
- III. Porunci cu privire la muncă (3,6-15)
 - A. Leneșii dezordonăți (3,6-12)
 - B. Învățăături pentru toți ceilalți (3,13-15)
- IV. Concluzie (3,16-18)

Propriu-zis, comentariul la 1 Tesaloniceni se desfășoară de-a lungul a opt capitole: Mulțumire pentru lucrarea lui Dumnezeu în Tesalonic (1 Tes 1,1-10) (p. 31); Comportamentul lui Pavel în Tesalonic (1 Tes 2,1-8) (p. 48); Continuarea istoriei Apostolilor în Tesalonic (1 Tes 2,9-20) (p. 60); Mângâierea lui Pavel prin întoarcerea lui Timotei (1 Tes 3,1-13) (p. 73); Viața bineplăcută lui Dumnezeu (1 Tes 4,1-12) (p. 84); Soarta creștinilor adormiți la Parusia Domnului (1 Tes 4,13-18) (p. 99); Ziua Domnului (1 Tes 5,1-11) (p. 113); Îndemnuri finale (1 Tes 5,12-28) (p. 123).

Comentariul la 2 Tesaloniceni este cuprins în trei secțiuni, corespunzătoare celor trei capitole ale Epistolei: Mulțumire pentru răbdare în suferință (2 Tes 1,1-12) (p. 138); Evenimente prevestitoare ale Zilei Domnului (2 Tes 2,1-17) (p. 159); Mustrarea celor care nu vor să muncească (2 Tes 3,1-18) (p. 181).

Comentariul conține, de asemenea, două importante serii de excursuri, una sub genericul „*Background* biblic”, care se referă la aceste subiecte: „Biserica” (*ekklēsia*) în Scriptură (p. 34), „Lucrare” (*ergon*) la Pavel (p. 37), Dio Hrisostom (p. 53), „Apostol” în Noul Testament (p. 55), Critica textuală (p. 57), Emoții puternice în scrisorile din antichitate (p. 77), Oameni și îngeri ca „sfinti” (p. 82), Învierea din morți la Pavel (p. 105), Tradiția lui Iisus în învățătura lui Pavel (p. 115), Datoria de a mulțumi lui Dumnezeu (p. 142), Tradiții biblice în 2 Tesaloniceni 1,7-10 (p. 149).

Cealaltă serie de excursuri, sub genericul „Tradiția vie”, privește aceste subiecte: Viața de rugăciune (p. 36), Bucuria în suferință la Sf. Ecaterina de Siena (p. 41), Grigorie cel Mare despre răbdarea persecuției (p. 50), Al doilea conciliu de la Vatican despre modul în care Apostolii au predicat Evanghelia (p. 52), Catehismul de la Trent despre prunci și mame (p. 59), Catehismul de la Trent despre urmarea pildei lui Pavel față de bani (p. 61), Sf. Bernard și Sf. Augustin despre auto-dăruirea lui Dumnezeu prin Revelație (p. 65), Salvian Prezbiterul (începutul secolului cinci) despre 1 Tesaloniceni 3,3 (p. 75), Sf. Atanasie și Sf. Ambrozio despre unitatea dintre Tatăl și Fiul în 1 Tesaloniceni 3,11 (p. 80), Chemarea universală la sfințenie (p. 86), Sf. Augustin despre a fi „învățat de Dumnezeu” (1 Tes 4,9) (p. 95), Lucrarea mâinilor (p. 96), Doliul pentru morți în antichitatea creștină (p. 103), Origen despre noapte ca simbol al răului (p. 118), Fericitul John Henry Newman despre dezvoltarea doctrinei (p. 124), Sf. Ignatie despre cinstirea ierarhiei (p. 126), necesitatea iertării și iubirii vrăjmașilor (p. 129), Sf. Augustin despre rugăciunea reciprocă a episcopului și a credincioșilor (p. 135), Sf. Augustin despre originea divină a credinței și iubirii tesalonicenilor (p. 141), Sf. Ioan Hrisostom despre trăirea unei vieți demne de chemarea lui Dumnezeu (p. 155), Asistența divină în facerea de bine după 2 Tesaloniceni 2,16-17 (p. 179), 2 Tesaloniceni 3,10 la monahi și asceți (p. 187).

Finalul cărții cuprinde sursele recomandate de autor (p. 195), un vocabular (p. 197), indexul subiectelor pastorale (p. 198) și al excursurilor (p. 199).

Ținând seama de această abordare complexă a primelor două (din punct de vedere cronologic) Epistole ale Sf. Apostol Pavel, ne așteptăm ca lucrarea prezentată mai sus să fie de interes pentru cei care studiază la nivel academic literatura paulină și, de asemenea, să răspundă întrebărilor tuturor celor care sunt interesați de înțelegerea mesajului teologic și a contextului lor istoric.